

KUR'ANDA PEYGAMBER'İN SÜNNETİ KONUSU (6)

(...düenden devam)

"Siz at ve deve koşturmadan Allah'ın, Elçisine nasibettiği ganimet malı" sözünden, Müslümanların hiç savaşa girmeden bu malların ele geçtiği anlaşılmaktadır. Nadir oğulları, Medine varoşunda idiler. Müslümanlar, iki millik mesafeye yaya olarak yorulmadan gittiler. O gün Müslümanların henüz fazla at ve develeri de yoktu. Sadece Allah'ın Elçisi bir hayvana binmişti. Yahûdîlerle Müslümanlar arasında bir savaş da olmadı. Yahûdîler, Hz. Peygamber'in şartlarını kabul edip çekilmekle malları ve toprakları Müslümanların eline geçti.

Yüce Allah, ele geçen bu malı Elçisinin tasarrufuna vermiştir ki o, bunu ihtiyaç sahiplerine harcasın; bu mal, yalnız zenginlerin elinde dolaşan bir şey olmasın.

Allah'ın Elçisi (s.a.v.), bu maldan kendi âilesinin bir yıllık nafakasını ayırır, gerisini Allah yolunda savaş için at ve silâha harcardı. Âyetin açık anlamına göre böyle savaşız ele geçen bütün ganimetler – ki bunlara fey' denir – Allah'a, Elçisine, Elçinin yakınlarına, yetimlere, yoksullara ve yolculara olmak üzere beşe ayrılır. Çünkü Allah'ın hakkı, Elçinin hakkı ile aynıdır. Allah ve Elçisi birdir. Allah ve Elçisine ayrılan pay devlet bütçesidir. Allah'a ve Elçiye ayrılan, Peygamber'in ve âilesinin giderlerini karşılar. Kendisinden sonra bu hisse, imama (devlet başkanına), orduya ve devletin kamu giderlerine harcanır. Yani bu kısım, devlet başkanının bir çeşit örtülü ödeneğidir. Yakınlar da Hz. Peygamber'in, Haşim oğullarından ve Abdulmuttalib oğullarından olan akrabasıdır. Fey'den bir pay da onlara verilir. Yetimler ise zengin olmayan öksüz çocuklardır. Fey'in bir payı da bunlara âittir. Bir payı da miskinlere yani dilenecek derecede ihtiyaç içinde bulunan yoksullara; bir payı da yolda kalmış, yerine yurduna gidecek parası olmayan yolculara (gariplere) verilir.

Fey'in taksim edildiği yönler, Enfâl Sûresinin 46'ncı âyetinde belirtildiği gibi ganimetlerin taksim edildiği yönlerin aynıdır. Ancak ganimetlerin sadece beşte biri: 1) Allah'a ve Elçisine, 2) Peygamber'in akrabâsına, 3) Yetimlere, 4) Miskînlere, 5) Yolculara ayrılmış, beşte dördü mücâhidlere verilmiştir. Oysa fey'in tamamı, imamın tasarrufunda olan beytülmale (Hazineye) bırakılmıştır. İmam bunları, âyette sayılan kişilere dilediği kadar verir. Belli bir şekilde veya eşit olarak taksim etmesi gerekmez.

(devamı yarın..)